

คำแนะนำโรคฝีดาษวานรก่อนเดินทางไปต่างประเทศ

ฝีดาษวานร

- คือโรคที่เกิดจากเชื้อไวรัส Monkeypox เป็นเชื้อกลุ่มเดียวกับโรคฝีดาษหรือไข้ทรพิษ (Smallpox) แต่มีความรุนแรงน้อยกว่า เดิมเกิดจากการติดเชื้อไวรัสที่ติดต่อกันจากสัตว์มาสู่คน โรคนี้จะพบได้ในสัตว์ฟันแทะหลายชนิดเช่น หนู กระรอกและสัตว์ตระกูลลิง แต่ปัจจุบันพบมีการติดต่อกันจากคนสู่คนด้วย โดยโรคนี้สามารถติดต่อได้ผ่านทางสัมผัสเลือด สารคัดหลั่ง หรือบาดแผลของสัตว์ที่ติดเชื้อ รวมถึงการบริโภคเนื้อสัตว์ติดเชื้อมัประไม่สุก ส่วนการติดเชื้อจากคนสู่คน สามารถติดต่อผ่านทางสัมผัสสารคัดหลั่งสัมผัสรอยโรค หรือใช้สิ่งของร่วมกับผู้ติดเชื้อ ส่วนการติดต่อผ่านทางละอองฝอยจากการหายใจเกิดจากการสัมผัสใกล้ชิดเป็นเวลานาน หลังจากได้รับเชื้อผู้ป่วยจะเริ่มมีอาการภายในเวลา 5-21 วัน
- อาการของโรค แบ่งเป็นสองระยะ ระยะแรกได้แก่ อาการไข้ ปวดศีรษะ ปวดเมื่อยตามตัว ต่อมน้ำเหลืองโต บางรายมีอาการไอ เจ็บคอ โดยอาการต่อมน้ำเหลืองโตถือเป็นลักษณะเด่นที่ทำให้แยกจากโรคไข่ออกผื่นชนิดอื่นได้ ระยะที่สองคือระยะออกผื่น ซึ่งอาการนี้จะเกิดขึ้นหลังอาการไข้ 1-3 วัน ลักษณะของผื่นจะเริ่มจากผื่นแดงราบ ผื่นแดงนูน ตุ่มน้ำ และตุ่มหนองตามลำดับ จากนั้นจะตกสะเก็ดและหลุดลอกออก โดยผื่นจะพบมากที่บริเวณใบหน้า แขนขา ฝ่ามือฝ่าเท้ามากกว่าบริเวณลำตัว ในบางรายอาจมีผื่นบริเวณเยื่อช่องปาก อวัยวะเพศ และเยื่อตาได้ ในผู้ที่ติดเชื้อจะเริ่มแพร่เชื้อได้เล็กน้อยตั้งแต่ช่วงที่เริ่มมีอาการไข้ แต่จะแพร่เชื้อได้สูงที่สุดตั้งแต่ช่วงที่เริ่มมีผื่นขึ้นจนกระทั่งสะเก็ดหลุดลอกออกทั้งหมด โดยทั่วไปโรคฝีดาษวานรจะหายได้เองใน 2-4 สัปดาห์ แต่ในผู้ป่วยที่อายุน้อยหรือภูมิคุ้มกันบกพร่องอาจมีอาการรุนแรงและมีภาวะแทรกซ้อนเช่น การติดเชื้อแบคทีเรียแทรกซ้อน ปอดอักเสบ สมอองอักเสบ ติดเชื้อในกระแสเลือด ติดเชื้อในกระจกตาซึ่งส่งผลต่อการมองเห็นได้ โอกาสเสียชีวิตจากโรคฝีดาษวานรในคนทั่วไป คือ 3-6 % และผู้ป่วยเด็กจะมีโอกาสเสียชีวิตมากกว่าผู้ใหญ่
- การป้องกัน ในอดีตมีการนำวัคซีนป้องกันโรคฝีดาษมาใช้ในการป้องกันโรคฝีดาษวานร แต่ในขณะนี้วัคซีนยังไม่มีจำหน่ายโดยทั่วไป และยังมีในประเทศไทย ดังนั้นการป้องกันในปัจจุบันจึงเน้นไปที่การป้องกันตนเอง ล้างมือบ่อยๆ ไม่ใช้ของใช้ส่วนตัวร่วมกับผู้อื่น หลีกเลี่ยงการสัมผัสผู้ป่วยหรือผู้ที่มีความเสี่ยงในการติดโรค หลีกเลี่ยงการสัมผัสสัตว์ที่อาจเป็นพาหะนำโรค และไม่รับประทานอาหารจากเนื้อสัตว์ประไม่สุก
- คำแนะนำสำหรับผู้เดินทางไปพื้นที่ระบาด หลีกเลี่ยงการสัมผัสสัตว์ที่อาจเป็นพาหะนำโรค หลีกเลี่ยงการสัมผัสผู้ป่วยหรือผู้ที่มีความเสี่ยงในการติดโรคเช่นกลุ่มผู้ที่มีประวัติสัมผัสผู้ป่วยยืนยันติดเชื้อภายใน 21 วัน รักษาสุขอนามัยส่วนบุคคล ติดตามสถานการณ์การระบาดอย่างใกล้ชิด สังเกตอาการของตนเองขณะที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงจนถึงหลังออกจากพื้นที่เสี่ยง 21 วัน ถ้ามีอาการไข้ ต่อมน้ำเหลืองโต ผื่น ให้ไปพบแพทย์ รวมถึงให้ประวัติแพทย์ผู้รักษาเกี่ยวกับประวัติการสัมผัสโรคหรือประวัติการเดินทางไปพื้นที่เสี่ยงด้วย
- มาตรการของผู้เดินทางที่กลับจากประเทศที่มีการระบาด

- ⊖ ท่านจะได้รับการคัดกรองอาการและประวัติเสี่ยง ณ จุดคัดกรอง
- หากท่านมีประวัติสัมผัสสัตว์นำโรค หรือผู้ป่วยยืนยัน กรุณาแจ้งแก่เจ้าหน้าที่ควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศและรายงานอาการของท่านอย่างสม่ำเสมอจนกว่าจะครบ 21 วัน
- ในกรณีพบผู้ติดเชื้อโรคฝีดาษวานรในเที่ยวบินใดๆ จะมีการติดตามผู้สัมผัสกับผู้ป่วยในเที่ยวบินนั้นๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง:

World Health Organization. Monkeypox. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/monkeypox>. Published 2022. Accessed May 24, 2022.

Center of Disease Control and Prevention. Monkeypox. <https://www.cdc.gov/poxvirus/monkeypox/index.html>. Published 2022. Accessed May 31, 2022.